

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH240026
NAZWA
OBSZARU Przełom Warty koło Mstowa

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH240026	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Przełom Warty koło Mstowa

1.4. Data opracowania 2008-06	1.5. Data aktualizacji 2025-05
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2022-05
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 25 marca 2022 r. w spr. soo Przełom Warty koło Mstowa (PLH240026)

[Powrót](#)

[Powrót](#)

2.3. Obszar morski [%]

0.0

PL22	Śląskie
------	---------

Kontynentalny (100.0 %)

[Powrót](#)

[Powrót](#)

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

Gatunki					Populacja na obszarze					Ocena obszaru	
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość	Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C

						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
M	1337	Castor fiber		p	4	8	i		P	M	D			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N19	16.18
N23	0.58
N10	79.26
N12	3.99
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Natura 2000 Przełom Warty koło Mstowa obejmuje fragment doliny Warty od Mirowa do Skrzydłowa o łącznej powierzchni ok. 100 ha. Warta, trzecia pod względem długości rzeka Polski na wysokości Częstochowy gwałtownie skręca na wschód, przepływa przez obszar jurajskich wapieni Wyżyny Wieluńskiej, a za Mstowem skręca na północ. Zmienne warunki siedliskowe kształtowane przez rzekę odzwierciedlone są w zróżnicowanej szacie roślinnej. Występują siedliska typowo wodne, szuwarowe, łąkowe, a także zarośla i lasy nadrzeczne. W głębokiej dolinie Warty utworzone są liczne starorzecza, w szczególności w okolicy Jaskrowa.

Obszar Natura 2000 Przełom Warty koło Mstowa, wg regionalizacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego leży w większości w obrębie podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska, makroregionie Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, mezoregionie Obniżenie Górnej Warty. Niewielka część obszaru leży w obrębie podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska, makroregionie Wyżyna Krakowsko-Częstochowska, mezoregionie Wyżyna Częstochowska.

Według regionalizacji geobotanicznej Polski J.M. Matuszkiewicza z 2008r. obszar ten znajduje się w Dziale Wyżyn Południowopolskich, w obrębie Krainy Jury Krakowsko-Częstochowskiej, okręgu Jury Północnej Olkuso-Częstochowskiej, podokręgu Ogrodzieniecko-Mstowskim.

Teren obszaru Natura 2000 Przełom Warty koło Mstowa zajmują osady rzeczne pochodzenia holocenńskiego, takie jak piaski, mułki i żwiry rzeczne, plejstoceńskie mady, mułki, piaski i żwiry rzeczne a także wapienie kredowate, skaliste i płytowe pochodzenia jurajskiego. W zachodniej części znajdują się ponadto gliny

zwałowe z okresu zlodowacenia Odry. Pod względem budowy geomorfologicznej obszar znajduje się na terenie przełomu rzeczno-geologicznego o randze krajowej „Przełomowa dolina Warty koło Mstowa i obszary przyległe”. Gleby na obszarze Natura 2000 Przełom Warty koło Mstowa wytworzyły się na utworach czwartorzędowych: żwirach, piaskach, glinach, pyłach, oraz poza doliną Warty na wapieniach jurajskich. Wytworzyły się na nich: bielice, gleby brunatne, rędziny i gleby torfowe. Zdecydowanie największą powierzchnię na obszarach suchych zajmują bielice. W dolinie Warty na glinach zwałowych i piaskach wytworzyły się płaty gleb brunatnych. Na obszarach stale podmokłych i zabagnionych rozwinęły się czarne ziemie i gleby mułowo-bagienne. Gleby te w większości zaliczają się do IV klasy bonitacyjnej. Wody powierzchniowe znajdujące się w granicach badanego obszaru należą do regionu wodnego Warty. Wśród wód stojących wyróżnić można starorzecza utworzone przez meandrującą Wartę. Z wód płynących najważniejszym ciekim jest Warta. Roślinność potencjalną stanowią niżowe łągi olszowe i jesionowo-olszowe siedlisk wodogruntowych, okresowo lekko zabagnionych, grądy subkontynentalne lipowo-dębowo-grabowe - odmiana małopolska z bukiem i jodłą oraz w niewielkiej części obszaru niżowa dąbrowa acidofilna typu środkowoeuropejskiego. Obszar badań pokryty jest głównie roślinnością trawiastą i lasami. Zabudowa jednorodzinna występuje poza granicami obszaru.

4.2. Jakość i znaczenie

Przedmiotami ochrony obszaru są siedliska przyrodnicze: 3150, 9170.

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*
Siedlisko w obszarze należy do podtypu 3150-2 eutroficzne starorzecza i drobne zbiorniki wodne.
W obszarze występuje 14 starorzeczy.

Ocena ogólna: B, w tym:

Reprezentatywność: B. Na większości powierzchni, siedlisko w obszarze jest typowo wykształcone, z niewielkimi zaburzeniami. Na uwagę zasługują zbiorniki ze zbiorowiskami *Nymphaeo albae*-*Nupharetum luteae*. Tylko niewielka część stanowisk siedliska charakteryzuje się zubożeniem gatunkowym.

Powierzchnia względna: C. Powierzchnia siedliska w obszarze wynosi 1,74 ha, co stanowi poniżej 2% powierzchni siedliska w kraju.

Ocena stanu zachowania: B. Oceny dokonano na podstawie ocen częściowych. Ogólna struktura jest dobrze zachowana (II) - na większości stanowisk różnorodność biologiczna jest duża, na żadnym ze stanowisk nie stwierdzono występowania gatunków wskazujących na degenerację, a czynniki fizyko-chemiczne mają prawidłowe wartości. Zachowanie funkcji ma dobre perspektywy (II). Potencjalne możliwości zachowania są duże – większość powierzchni siedliska przypada na zbiorniki o zróżnicowanych, stabilnych ekosystemach i znacznych rozmiarów, a przez to mniej narażone na wypływanie, wysychanie i zarastanie.

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*).

Siedlisko w obszarze reprezentowane jest przez podtyp 9170-2 grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum*.

Reprezentatywność: B – drzewostan i runo stosunkowo typowe dla siedliska, choć z niezbyt dużym udziałem gatunków charakterystycznych;

Powierzchnia względna: C – obszar siedliska obejmuje poniżej 2% powierzchni siedliska w Polsce;

Stan zachowania: B – zachowanie struktury II (dobrze zachowana) oraz zachowanie funkcji II (dobre perspektywy), możliwości odtworzenia nie oceniano (w przypadku oceny struktury II i oceny funkcji II w ocenie łącznej nie uwzględnia się możliwości odtworzenia);

Ocena ogólna: B – wypadkowa ocen reprezentatywności, powierzchni względnej i stanu zachowania; siedlisko w obszarze zajmuje małą powierzchnię, jednak jest stosunkowo dobrze wykształcone i zachowane, jest to ponadto jeden z większych płatów grądów w sąsiedztwie, który ułatwia kontakt pomiędzy płatami położonymi na południe i północ od obszaru.

Ponadto na terenie obszaru stwierdzono występowanie siedliska 91E0.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe)

Siedlisko w obszarze reprezentowane jest zasadniczo przez podtyp 91E0-1

Łęg wierzbowy *Salicetum albae* wraz z wiklinami nadrzeczными *Salicetum triandro-viminalis*, związany jest z dolinami dużych i średnich rzek. Łęgi na terenie obszaru Przełom Warty koło Mstowa zachowały się jedynie

fragmentarycznie, w postaci wąskich, poprzerywanych pasów wzdłuż Warty.

Są lasami występującymi w miejscach wilgotnych w sąsiedztwie cieków, w miejscach zalewanych podczas przyboru wód. Porastają tu zarówno bezpośrednie sąsiedztwo głównego koryta rzeki, jak i wszystkich towarzyszących zbiorników wodnych, np. starorzeczy (siedlisko 3150).

Rosną na glebach wilgotnych i żyznych. W miarę oddalania się od rzeki zwykle przechodzą stopniowo w inne lasy liściaste, przede wszystkim w wilgotne formy grądów.

Podstawowymi drzewami budującymi łągi w obszarze są wierzybia biała *Salix alba* i krucha *S. fragilis*.

Lokalnie w domieszcze występuje olsza czarna *Alnus glutinosa*.

Znaczny i prawdopodobnie trwały udział w łągach na tym obszarze ma również klon jesionolistny *Acer negundo*, naturalnie występujący w lasach łągowych Ameryki Północnej.

Jest to gatunek obcy geograficznie, zaliczany do gatunków inwazyjnych. Jego udział jest szczególnie duży we wschodniej części obszaru. Drzewostan łągów generalnie jest dość luźny, w związku z czym tworzy się mozaika płatów z drzewami i zakrzewień, złożonych przede wszystkim z krzaczastych wierzb, np. purpurowej *S. purpurea* i wiciowej *S. viminalis*, a także trzmieliny zwyczajnej *Euonymus europea*.

Runo jest wysokie i bujne, stosunkowo bogate w gatunki, z dużym pokryciem typowej dla łągów pokrzywy zwyczajnej *Urtica dioica* oraz z udziałem czosnaczka zwyczajnego *Alliaria officinalis*. Licznie występują pnącza – chmiel zwyczajny *Humulus lupulus* i kielisznik zaroślowy *Calystegia sepium*, co również jest typowe dla łągów. Ten typ siedliska przyrodniczego występuje na opisywanym obszarze w formie nieistotnej dla jego ochrony.

Łągi w obszarze nie są typowo wykształcone, w ich drzewostanie duży udział ma gatunek inwazyjny klon jesionolistny *Acer negundo*, zatem jego reprezentatywność zaklasyfikowana została jako "D" i nie poddano go dalszym ocenom.

Ponadto na terenie obszaru stwierdzono występowanie bobra europejskiego.

1337 Bóbr europejski *Castor fiber*

Populacja ocena D (populacja nieistotna). Występowanie tego gatunku na opisywanym obszarze jest nieznaczące dla jego ochrony. Dane odnośnie do tego gatunku są jedynie ogólnymi szacunkami.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	K02.01		b
H	G01.02		b
H	D01.01		b
L	I01		b
H	B02.04		i
M	H01		b
M	H05.01		b
M	F02.03		b
L	K01.01		b
H	K01.02		b
H	K01.03		b
M	B02.02		b
M	B02.06		b
M	J02.03		b
L	J02.05		b
M	M01.02		b
M	E01.03		o

M	E01.04		o
M	G01.03		b
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,
O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Kulpiński K., Tyc A. AERDO Group 2016 Występowanie, ocena stanu ochrony, zagrożenia i monitoring siedlisk i gatunków leśnych na obszarach sieci Natura 2000: Przełom Warty koło Mstowa, Ostoja Olsztyńsko-Mirowska, Ostoja Złotopotocka, Ostoja Kroczycka, Ostoja Środkowojurajska, Buczyny w Szypowicach i Las Niwiski oraz Źródła Rajeczniczy z uwzględnieniem terenów przyległych. PLH240026, Przełom Warty koło Mstowa 2. Klich S., Klich M. ECO-HELP 2018 Rozpoznanie przyrodnicze w obszarze Przełom Warty koło Mstowa 3. Więcek M., Orłowska L. 2021 Inwentaryzacja bobra europejskiego w woj. Śląskim Wisna Sp. z o.o. 4. Kulpiński K., Tyc A. 2022 Monitoring przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Przełom Warty koło Mstowa (dot. siedliska przyrodniczego 3150) 5. Kulpiński K., Tyc A. 2023 Monitoring przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Przełom Warty koło Mstowa - siedliska przyrodnicze (9170)

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL03	100.0				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju Nazwa terenu

Rodzaj Pokrycie
[%]

PL03	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd	-	100.0
------	---------------------------------	---	-------

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach
Adres:	Polska Plac Grunwaldzki 8-10 40-127 Katowice
Adres e-mail:	sekretariat@katowice.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 22 listopada 2019r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełom Warty koło Mstowa PLH240026 Link: http://dzienniki.slask.eu/legalact/2019/7832/
		Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 22 listopada 2023 r., zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełom Warty koło Mstowa PLH240026 Link: https://dzienniki.slask.eu/legalact/2023/8538/
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐	Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH240026

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--